نمره ۲۳۶ ایکینجی دوره

مدیر: فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

۵ شنبه ۶ تیر ۱۳۲۵

قیمتی ۵۰ دینار

آبونه	ایلیک	۱۲۰ ریال
۶	آیلیق	۶۵ «
۳	«	۳۵ «

آذربایجان

بو روزنامه آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین اورقانیدیر

فدائیلر آتاسی و آذربایجان ملی حکومتینین باش وزیری آقای پیشه‌ورینین آذربایجان مجلس ملی‌سینین آخرینجی اجلاسینده‌کی نطقین خلاصه‌سی

محترم آقالار! منیم بوگونکی دانیشیغیم ایله اگر ایدیرم که، خلقیمیزین مبارزه تاریخینده بیر صفحه‌نی قورتاریب ایکینجی بیر صفحه‌نین باشلانماسی تاریخی‌دیر. او وقت که سیز منه اعتماد ایدیب ملی نهضتیمیزی اداره ایتمک ایچون وزیرلر هیئتینی انتخاب و مجلسه معرفی ایتمگی تاپشیردوز او وقت آذربایجاندا دولت نامنه هیچ بیر شیئی یوخ ایدی. دولت تشکیلی و وزارتخانه اداره ایتمک بیزیم هامومیز ایچون سابقه‌سیز بیر ایش ایدی، من آذربایجانداکی دموکراتیک نهضته اشتراک ایده‌نلردن و خلقیمیزین سعادتی یولوندا چالیشان آداملاردان بیر نفر تاپا بیلمه‌دیم که اونون وزیرلیک سابقه‌سی اولسون. اونا گوره فرقه‌نین گوستریشی ایله جوان آداملاری انتخاب ایدیب اونلاری وزیر مقامینه یتیرمک ایچون مجلسه پیشنهاد ایتدیم.

فرقه‌میزین گنیش و منظم تشکیلاتی و مبارزه دائره‌سینده آلدیغیمیز تجربه‌لر بیزه امکان ویردی فکر ایده‌ک که وزیر اولماق [illegible] و اوزون مدت اداره‌لرده چالیشماقدان آسلی دگیلدیر. اونا گوره ملاحظه و مجادله کارلیغی کناره قویوب جسورانه قدم گوتورمکدن پرهیز ایتمه‌دیک، من وزیرلر هیئتینه دعوت ایتدیگیمیز اشخاصین دموکراتلیغینا و آزادیخواهلیغینا اینانمیشدیم، بونا بناءً اونلاری ایرانین چتین و مملکتین سرنوشتینی اونلارا تاپشیرماقدان قورخمادیم. بو، گورولمه‌میش بیر ایش اولدوغی ایچون تهراندا و باشقا یرلرده نظره بعید گله بیلردی. لاکن بیز بونا اعتنا ایتمه‌ییب حکومتی تشکیل ویردیک. اونوتمامالیدیر که، بو حکومت معمولی بیر حکومت دگیلدی. او حقیقتده بیر انقلابی کمیته‌یه بنزیردی. عیناً انقلاب وقتینده امکان اولاردی که معمولی بیر دولت تشکیلاتی ایش باشینا گلمیین اوتوری، انقلابچیلار، ایشی اداره ایتمک و قانونی دولت زمینه‌سی دوزه‌لتمک مقصدی ایله معمولاً انقلابی بیر کمیته موقتی انتخاب ایده‌رلر. اما بیز بونی ایتمه‌دیک بونا گوره ملی حکومتیمیز انقلابی کمیته دگیلدی. او، مجلس ملی طرفیندن انتخاب اولوندوغینا گوره انقلابی اولدوغی حالدا قانونی بیر حکومت ایدی.

تاریخین جور بجور معجزه‌لری واردر. بیر وقت اولور که تاریخ ایله بیر مؤسسه وجوده گتیرر که اونون دنیادا هیچ سابقه‌سی اولا بیلمیر. مثلاً روسیه‌ده بویوک اکتبر انقلابینین نتیجه‌سینده ایله بیر حکومت میدانه چیخدی که دنیادا اونون سابقه‌سی و نظیری یوخ ایدی. او، فعله، کندلی اتفاقی تأمین ایدن بیر حکومت ایدی و آخر زمانلاردا بو رژیم دموکراتیک اصول ایله عوض اولوندی. فرانسه انقلابی دا اوزونه مخصوص حکومت شکلین وجوده گتیردی. بیزیم بو ملی حکومتیمیزین نظیری ایسه تاریخده دیمک اولار که چوخ آز دور. بیزیم حکومتیمیزین گوردیگی ایشلر و حیاته گیچردیگی تدبیرلر قانونی یول ایله اولموشدور. لاکن انقلابی تشکیلاتدا و تحول زمانیندا بو کیمی سازمان چوخ آز گورولموشدر.

بونا دا سبب فرقه‌میزین دوزگون رهبرلیگی‌دیر. مجلس داخلینده فرقه‌میزین رهبرلیگی آلتیندا تشکیل اولوندیغی ایچون بو ایشی گورمک نسبتاً سهولت ایله ممکن اولدی. بوندان علاوه، همیشه مجلس ایله فرقه و دولت آراسیندا محکم توافق نظر و صمیمیت وار ایدی. [illegible] دولت گیجه‌ساعت [illegible] اجلاس ایدیردی و مجلس ده، هر ساعت اولدان صونرا [illegible] لایحه‌لری تصویب ایدیب همان گون اونلار قانون اجرا اولونوردی. خالق ایسه بو ایشده بویوک احساسات نشان ویردی. بیزیم ایشلریمیزین سریع بیر صورتده پیشرفت ایتمه‌سینین اساسی سببلریندن بیری ده بودور. بو منیم هیچ یادیمدان چیخماز که ۲۱ آذر گونو من ۲۰ دن زیاده مهم ایشلر حقیقتده تصمیم دوتوب برق آسا صورتده اونلاری انجام ویرمگه موفق اولموشدوم. او گون آقای بی‌ریا ایله برابر دولاندیغیم یرلری او منه سویله‌دیکده اوزومده حیرتده قالیرام. مجلس ملی‌میز آچیلاندان بیر نتیجه ساعت اول اونین نظامنامه‌سنی یازیب صونرا مجلسی افتتاح ایده‌رک نظامنامه‌نین تمام ماده‌لری اطرافیندا ایضاحات ویروب تصویبه یتیردیکدن صونرا همین گون مجلسین هیئت رئیسه‌سنی نظامنامه اوزره انتخاب ایتدیک. نهایت ملی دولتی قوروب اونین برنامه‌سینی تنظیم ایده‌رک مجلسه تقدیم ایتمگله ایشه باشلادیق. او گون هنوز بوتون آذربایجاندا ارتجاعین بقایاسی ایله اونلارین قوه‌لری موجود ایدی. مثلاً تبریز، ارومیه، اردبیل [illegible] و غیر یرلرده اوردونون ساخلولاری [illegible] دست و پنجه نرم ایتمگه حاضرلانیردیلار. او گون [illegible] مجلس و دولت تشکیلاتی ایله مشغول ایدیک دعوا و جنگ قورخوسی هر آن شدت تاپیردی و مجلس ملی ایشکده گورولدیگی مسلسل و تفنگ سسلری آلتیندا اوز فعالیتینه ادامه ویریردی. اگر اونوتمامیش اولسانیز [illegible] ایله آپاریلان دانیشیقلارین [illegible] سیزدن محاربه ایتمک مقصدی ایله رای اعتماد ایسته‌دیم و سیزلر هامینیز ایاغا قالخیب و آزادلیغیمیزدان مدافعه ایتمک ایچون سلاح طلب ایتدیز. بونلارین هاموسی داستانلاردا و قهرمانلیق افسانه‌لرینده یازیلان ایشلردر. عقل بونا اینانا بیلمز. من بو سوزلری آغزیما آلیب دانیشانلاردان دگیلم، لاکن مجلسین آخر دوره‌سی اولدوغی ایچون ایسته‌یرم گوردیگیمیز ایشلر تاریخده ثبت اولونسون قوی تاریخ یازسین که قان توکولمه‌نین قاباغینی آلماق ایچون بو قدر آغیر ایشلر گوردیگیم حالدا من آلتی ساعت تمام سرتیپ درخشانی ایله دانیشیق آپارماغا مجبور اولوب بالآخره خلقین آرزوسینی انجام ویرمگه موفقیت تاپدیم. من اوزومدن تعریف ایتمک ایسته‌میرم، بو، منیم شخصیمه عاید دگیلدر، من بیر نفر فدائی کیمی تاپشیریلان وظیفه‌لری انجام ویرمیشم. بو، بلکه خلقیمیزین قدرتی و فرقه‌میزین فعالیتیندن بیر نمونه اولا بیلر. بونلار خلقیمیزین و فرقه‌میزین قدرتینی، وحدتینی و فعالیتینی اثبات ایدیر. بو ایش که آذربایجاندا باشلانیب بوتون ایراندا آزادلیق و دموکراسی اصولینین برپاسی ایچون محکم بیر پایه اولموشدر. یوزلرجه دلیللر واردر که بو ایش تمام ایراندا توسعه تاپاجاقدر.

بو ایسه [illegible] فعالیتینین محصولی و نتیجه‌سی در. او گون بوتون [illegible] اونا گوره ده بیز اونون آرزولارینی حیاته گیچیرمک ایچون حیرت آور بیر قدرت صاحب اولدی. [illegible] حفظ ایدیب معجزه‌لر یاراتماغا نایل اولا بیلردیک. [illegible] ۲۱ آذرده یازدیغیمیز برنامه اوزرینده ایشه باشلادیق. [illegible] کهنه حکومتی یخیق و یئنی تشکیلات وجوده گتیردیک. ایندی ایسه او برنامه‌دن چوخ بویوک مسافه ایرلی گیتمگه موفق اولموشوق. اجرا ایتدیگیمیز برنامه‌دن علاوه آز زمانین ایچینده بویوک بیر تیکدیرمگی قراره آلمیشیق که بونلاردا هر بیری بیر میلیون تومنه باشا گله‌جکدر و اونلار [illegible] اگر [illegible] بیر وقت آذربایجانا اوچ یوز مین تومن عطیه [illegible] ویرمشدر که هیچ کس [illegible] ایندی ایسه بیز [illegible] ساختمانلاری وجوده گتیرمک ایچون ۵ میلیون تومن اونلاره تخصیص ویرمیشیک.

بو یوللاری بیز فرقه‌میزین فعالیتی سایه‌سینده و خلقیمیزین اراده‌[illegible] [illegible] آلتیدان چکیب [illegible] بیز هیچ بیر کس [illegible] اولمایان [illegible] و حکومتیمیزین [illegible] انتخاب ایدی. [illegible]

تهران دولتی بیزه پول قویمامیشدی، بیز حکومتی اله آلان موقعده بانکدا ایکی میلیون تومن پول وار ایدی که دولت اداره‌لرین حقوقی تامین ایتمک ایچون همان آذرآیینده بیز اکی او مقدارده پول تهیه ایتمک مجبوریتینده قالدیق. او وقت بیز تجار [illegible] مطبوعات واسطه‌سیله حواله ایتمکه ایدی. بیر مجبور ایدیک که آلدیغیمیز آزادلیغی و قوردوغوموز حکومتی ساخلیاق. بیز حکومتی مدافعه ایتمکدن اوتوری اوچ آی فقط فدائیلرین قدرتیندن استفاده ایتدیک بالآخره منظم آرتش [illegible] گوجونه مقاومت ممکن اولمازدی. ناچار ایدیک که ملی اردون تشکیل ویره‌ک. بوندان اوتوری ده پول لازم ایدی اوللرده مشکلاته تصادف ایتدیک ولی چوخ قیسا زماندا ایشه [illegible] اولوب پول تهیه‌سی امکانی ده اولدی. [illegible] بونلارین هاموسی ایله برابر مبارزه بیزیم ایچون چوخ [illegible] حکومت ایکی تمایلین آراسیندا قالمیشدی. [illegible] اکثریتلرلار ایدی. اگر اول طرفه [illegible] تمایل گوسترمه ایدیک. او وقت کارگرلر و کندلیلر [illegible] اولاردیلار، برعکس اگر کارگر و اکینچیلرین طرفینی ساخلاسایدیق [illegible] اونا گوره اورتا بیر خط انتخاب ایدیب [illegible] حقوقینی حفظ اولونماسینا چالیشدیق [illegible] بیزیم سیاستیمیزه [illegible] اولدی که ملی حکومتین گوتوردیگی اورتا خط حرکتی ده دوزگون ایمش. مخصوصاً کندلی عملده گوردی که دموکرات [illegible] سیندن سوای اونا یاخین و اوره‌گی یانان یوخدور.

ملی حکومت بیر موسسه‌در که کندلی و زحمتکشلرین [illegible] بیرمگه چالیشیر. بیز [illegible] زارعین حقی مالکه و [illegible] ساندیق. بیز فقط خلقین مالی اولان خالصه‌لرین [illegible] اکینچیلرین آراسیندا بولدیک. [illegible] ایناندیردیق که اونلارین حقینی پایمال ایتمک خیالیندا دگیلیک. [illegible] دقیقه‌ده راحت دورمامیشیق همیشه ایش گوروب [illegible] تشکیلات یاراتمیشیق: هر بیر ساحه‌ده بویوک [illegible] مخصوصاً خلقیمیزین اخلاقینده بویوک تغییرات عمله گلدی [illegible] خلقیمیز مدنیلشمیش و عالیجناب بیر خلق اولموشدور. مثلاً [illegible] اجتماعلارده آتلاقی و متانتلی بیر انتظام حس اولونور. [illegible] خردا اوشاقلار که [illegible] وقت کچیریردیلر اونلاردا ایندی اصلاح اولوب منظم صورتده [illegible] تشکیل ایدیر، مفید ایشلر ایله مشغول اولورلار.

بو خارجدا دییبم که ملی حکومت بیر موقتی انقلابی کمیته ایدی لاکن آیری نقطه نظردن بو حکومتی تام معنی‌سی ایله دولتی رسمی و دموکراتیک بیر حکومت تانیمالیق، چونکه بیز اولینجی دفعه مجلس ملینی [illegible] قانون اوزره رفتار ایتمگه [illegible] ویروب بیر دفعه‌ده اولسون قانوندان کناره چیخماق ایستمه‌دیک و هیچ بیر [illegible] همیشه سعی ایتدیک که تدبیرلریمیز صحیح و [illegible] بو نقطه نظردن ملی حکومت انقلابی کمیته دگیل ایدی او فقط قانونی بیر حکومت ایدی. بئله بیر حکومتین نظیری تاریخده آز اتفاق دوشه بیلر. [illegible] فقط انقلاب موقعنده ناگهانی اولاراق تاپیلیب خلقی حیرته قویار. آذربایجانین خارجینده [illegible] بیزیم ایشلریمیز [illegible] چوخ تعجبلی گیردی. بیز اوزوموز ایشین ایچینده اولدیغیمیز ایچون گوردیگیمیز ایشلری اوزوموز ایله بویوک گورمه‌ییریک [illegible] بونلار خارجدن باخانلاری حیرته سالیر. بیز آز مدت ایچریسینده [illegible] ایله بویوک ایشلر میدانه چیخارمیشیق. مثلاً، ملی بانک، دارالفنون، رادیو، تشکیلاتی [illegible] و بو کیمی عمومین منفعتینی تامین ایدن بویوک ایشلر فقط [illegible] نتیجه‌سینده اولا بیلر.

معارف [illegible] مخصوصاً دانیشماق ایسته‌میرم، چونکه وزیر اورادا لازمی قدر ایضاحات ویردیلر. بیزیم ایشلریمیز انکار [illegible] اولموشدور و اونلارین هیچ بیری تهران [illegible] مجلسینه [illegible] من [illegible] هیچ بیریسی سابقده وزیر اولماییبیق، ایندی که [illegible] او، اونین فقط اوز انکاریدر. بونلار [illegible] سایه‌سینده وجوده گلمیشدر. بیزیم [illegible] نتیجه‌سینی ایرانین آیری شهرلرینده ده انعکاسی وار ایدی [illegible] ایشلریمیزی تقلید ایدیر. آذربایجاندا [illegible] ایچون بوتون ایراندا ده عملی اولاجاقدر.

[illegible] ایندی ایرانین آیری نقطه‌لرینین خلقلری [illegible] ایشلرین آرزوسینی چکیرلر. اگر اونلار [illegible] موفقیتلره [illegible] گرک بویوک زحمت [illegible] اگر اونلار [illegible] آذربایجاندا اولان جریانلاری [illegible] ایستیرلر و بو [illegible] گورولن اصلاحاتی [illegible] اونلاری احاطه ایدن [illegible]

(بقیه‌سی ۲ نجی صحیفه‌ده)

فلاحت وزیری آقای دکتر مهتاشین

آذربایجان مجلس ملی سینین

۳ – نجی عمومی اجلاسینده ایتدیگی معروضه

اگر بیز تاریخین صحیفه‌لرینی ورق وورسوق تمام آلتی آی‌دان اون گون دالیه قاییدق. آذربایجان ملی حکومتی مجلس ملی‌نین ۲۱ آذر ۱۳۲۴ تاریخلی جلسه‌سینده مجلسه تقدیم ایتدیگی ۲۰ ماده‌لی برنامه سینه برخورده ایدمه‌ک.

دولتین بو برنامه‌سینده بیر سیره تغییرات و خلقین ملی احتیاجلارینی رفع ایدیب و اونی ترقی و تکامله سوق ایتمک مقصدی ویرلمیشدی و مخصوصاً برنامه‌نین ۱۳ نجی ماده سینده ... [illegible]

۱۳ نجی ماده‌ده کندلرده ... لرده ... گون گوزه آرتیقجا اولان ایشسیزلیک قارشیسینی آلماق اوچون خالصه یئرلرینی قووشه زارع‌لر آراسیندا تقسیم ایتمک، همچنین آذربایجانی ترک ایدیب اونی خلقین ملی ... تبلیغات آپارانلارین‌ده ... ایدیب کندلیلر اختیارینه ... یئرسیز کندلیلری ... [illegible]

مشغول دیرلار.

اهلی حیوانلارین ناخوشلوقلاری ایله مبارزه - آذربایجانین مهم بیر ثروتی حیوانی محصولاتدیر آذربایجان اهالیسینین ... معقول ... جهتده ... آذربایجاندا ... و تجربه‌لی ... [illegible]

بو ... [illegible]

[illegible]

فدائیلر آتاسی و آذربایجان ملی حکومتینین باش وزیری آقای پیشه‌وری‌نین آذربایجان مجلس ملی‌سینین آخرنجی اجلاسینده‌کی اطاقین خلاصه‌سی

اول صفحه‌دن باقی

حوض‌لرینده‌کی ایدئیه‌سی یوخدادیر ... تمیز، صاف سو ... من شیمی که اول دفعه حکومت تشکیل اولان گون رای اعتماد ایسته‌دیم، مجلس ده منه رای اعتماد ویردی. بیز مسئله‌نی مسالمت یولیله ده اولماماندی سلاح گوجیله حل ایده بیلردیک، بونا شبهه یوخ ایدی. چونکه مجلس بوتون خلق ... اوچون ... [illegible]

۲۱ آذر نهضتی دنیاده ... تصادف ... اولان ... بین‌المللی ... آذربایجان ... [illegible]

[illegible]

قالیسی ۳ نجی صحیفه‌ده

آقای دکتر جاویدین

تهراندان تلگرافی

آذربایجان اهالی انجمنین رئیسی آقای شبستری‌نین توسطی ایله

اهالی انجمنین عمومی جلسه‌سنده آذربایجان خلقی بیر بؤیوک نهضتده ... اولدوغی کیمی قادر و قابل اولدوغنی بوتون دنیایه اثبات ایتدی. بو حقده ایران استقلالیت و ایران آزادلیغینا ... آذربایجان ... طرفیندن تصویب اولونان موافقت‌نامه ایله بوتون ... وطن ... آذربایجان خلقی ... ایران قارداشلاری ... [illegible]

انجمنین ... و جناب آقای قوام‌السلطنه دولتینین ... تهراندا اولدوقم اوچون عمومی جلسه‌ده شرکت ایتمکدن معذور اولوب ... [illegible]

[illegible]

حاضریم. آذربایجان خلقینی اونوتمیان و ایران خلقینین استقلالی اوغروندا دائما چالیشماغا حاضر اولان:

دکتر جاوید

اعلان

راتدگان تعاونی شرکتینین سهام صاحبلرینه اطلاع ویریلیر که شرکتین ایکینجی ایل‌منامه‌سی اولدیقا گوره جمعه گونی تیر آیینین ۱۴ (۵ ژوئیه مطابق) سحر ساعت ۸ یاریم دا عمومی جلسه شرکتین مرکزینده (ستارخان بلغی قاباغی) تشکیل و دستور جلسه عبارت اولاجاقدیر.

۱ – شرکتین هیئت مدیره‌سینین ایکی ایللیک عملیاتین گزارشی.
۲ – تفتیش کمیسیونینین گزارشی.
۳ – شرکتین گله‌جک خط مشی تعیین ایدیلمه‌سی.
۴ – تازه هیئت و تفتیش کمیسیونی انتخاب ایدیلمه‌سی.

بوتون سهام صاحبلریندن خواهش اولونور معین گونده حاضر اولوب وجلسه‌ده اشتراک ایتمک اوچون سهم ورقه‌لرین همراه گتیرسینلر.

ش ۱۳۶ ۳ – ۵

راتدگان تعاونی شرکتینین هیئتی طرفیندن – گوردگین باشالیان

اعلان

جمعه گونی تیر آیینین ۷ سینده سحر ساعت ۸ ده بویوک نمایش اولدیغینا گوره ستارخان بایراقلی تبریز شهر قومیته‌سی طرفیندن بوتون فرقه عضولرینه خبر ویریلیر که معین اولونموش وقتده تیز مربوط حوزه‌لرینده حاضر اولسونلار.

شهر قومیته‌سی

ایدی تصویبدن سونرا مجلس ملی‌نین هیئت رئیسه‌سینه گوندرمیشدی نتیجه‌ده بهمن آیینین ۲۷ سینده ۱۳۲۴ تاریخلی جلسه‌سینده چوخلی بحث و مذاکره‌دن سونرا تصویب ایدیلدی.

[illegible]

۵۸۹ نفر.

۲ – اکینه‌جک یئرلرین مساحتی ... بولنگویه ... ۱۵،۷۸۴۱ ... ۲۳۰۹ هکتار.

۳ – اکینچیلرین سایی که ... ویریلیب ۱۶۸۶۳۰ نفر.

٤ – فلان کندلرین تعدادی که ... ۸۸۱ نفر ... اولدی ...

جوان رژیسور استعدادلی صنعتکار

دولت تیاتروسینین استعدادلی رژیسوری صمد ـ صباحی مرندمحالی نین (میاب) کندینده‌دیر ۱۳۰۳ ده تولد ایدیش ایندئی و اورا مکتب قورتارمیشدیر.

مکتب‌دماکی ایله تیاتره عالمینه هوس یتیردیگیندن ۱۲ یاشیندان صحنه یه داخل اولموشدور آتاسی اکینجی یونس آغا ۱ ایران مشروطه انقلابیندا کونللی فدائی اولاراق ستارخانین یانیندا گلمیش حاجی شجاع الدوله زمانی آذربایجاندان قاچماغا مجبور اولموش و ایوی ده اوزمان مرتجع لرطرفیندن غارت اولونموش در.

صمد صباحی تمام ۲۱ ایل‌در که تیاترو عالمینده فطرتینده‌اولان استعدادی ایله خدمت ایتمگه باعلا میشدر . او اوهنقلیمان صحنه نی منیسه میش و بوتون وار لیغیله اونا عشق یتیردیگیندن آز بیر زماندا رژیسورلیکده صنعتکار لار سیراسینا گیچمیشدر .

جمعه گونی خردادین ۳۱ نده دولت تیاتروسینداموقع تماشایه قویولان (آرشین مال آلان) پیه سینین حیرت‌انگیز درجه ده کی موفقتی اونون رژیسورلیک صنعتینده متخصص اولدوغونون چانلی دلیلی در .

رژیسورلیگین معلوم ایلیک دن چوق مشکل و چوق چتین بیر صنعت اولدوغی هامیا معلوم در. رژیسور اثر آلتیندا اولان آکتورلارا بیر ـ بیر هر اویونسون ژستلارینی ، حرکاتنی و میزانی نی اوگرتمگه‌مجبوریت‌ده‌در . بیرآدام بیر تیاترین و پیه‌تینی گوزه‌لایه رژیسورون نه قدر بویوک و آغیر بیر زحمت چکدیگینی تقدیر ایدممز رژیسورلیک حقیقتا بیر یارادیجیلیق در .

صمد ـ صباحی اورتا مکتبی اکمال ایتمکله برابر تیاتر صنعتینی ده تحصیل ایتمیشدر .

دوقفوز ایلدر که تبریز تیاترو و صحنه‌سینده لیاقتلی بیر آرتیست و قابل بیر رژیسور اولاراق یورولمادان چالیشماقدادر .

صمد صباحی بو مدت ده : (اود گلینی) ، (کاوه آهنگر) (عروس بدن) ، (خواب وخیال) (سوبل) ، (ناموس) ، (آتامین کتابی) ، (عشق و انتقام) ، (لیلی مجنون) ، (اصلی و کرم) (عاشق غریب) ، (مشهدی عباد) (آرشین مال آلان) اثرلرینین قورولوشچی و استعدادلی رژیسوری اولموش و موقع تماشایه قویموشدور .

اونون رهبرلیگی آلتیندا بیر چوق تماشالار تبریز صحنه سینده بویوک موفقیتلر قازانمیشدر .

اونون یوقدر استعداده مالک اولدوغونون سببی آختاراوار ایسه‌ك هم تحصیل و هم ده آرتیستلیك ایدمرك سونرا لیاقتی سایه سینده رژیسورلیك درجه سینه چاتمیشدر بیر چگیره گدن یتیشمه در .

معارفمیزین وجوده گتیردیگی دولت تیاتروسینین هم مدیریت و هم ده رژیسورلیگینه تعیین ایدیلان صمد صباحی ده اکارچاجینا یورولمادان چالیشاراق جوان آرتیست لریمیزین تربیه سینه چوق بویوك همتله سعی ایدیر . صمد صباحی نین رهبرلیگی آلتیندا تبریز دولت تیاتروسینین آز بیر مدت ده آدی هرق ترلک‌لرینده بویوك مقیاس ده ‌لك اولاجاغی ایندیدن گورونمکده در .

دولت تیاتروسینین صنعتکار رژیسوری باشدا اولماق اوزره بوتون آرتیستلرین جمعه گونکی موفقیتلریندن توری تبریك‌دن سونرا بویوك موفقیتلر آرزو ایدیریك .

بو کیمی بوتون موفقیتلر استعدادلی آذربایجان ملتینین قدرتلی رهبری اولان فرقه میزین معارف ایشینه سعه و خصوصا ته تاترو عالمینه گوستردیگی علاقه ویردیگی اهمیت و دوزگون فعالیتیندن اله گلن نتیجه‌لردر .

بو گون فرقه میزین ویرالینده عرفان مشعلی و بیراقلده ملتیمیزین الیندن دوتاراق اونی علم ، مدنیت و سعادته دوغری سوق ایتمکده‌در .

فرقه میزین قدرتیله مشق اولسه ان اونون تربیه ایسدیب یتیردیگی استعدادلی صنعتکار لار بیز وار اولسونلار .

ر . آذری

فدائیلره هدیه ویرانلارین صورتی

شمس الملوك خانم مجیدی	۲۰ ریال
نوش خانم ملدوزی	۲۰ «
قسمه خانم وجدانی	۲۰ «
فاطمه خانم خدامی	۲۰ «
ناهید خانم ریاضی	۲۰ «
اختر خانم سیدصالح	۲۰ «
لطیفه خانم ارس	۱۰ «
عبداللطیف عاصم	۲۰ «
نظر علی	۱۰ «
حسن مودزاده	۲۰ «
محمود تابعی	۲۰ «
یعقوب عقاقیان	۲۰ «
حسین طهوریان	۲۰ «
اسدالله حیدری	۲۰ «
خداوردی هایوران	۲۰ «
مختار زارعی	۱۵ «
غفار تمدن	۱۵ «
اسکندر افشاری	۲۰ «
پرویز	۱۰ «
ستار طاهری	۵ «
محبوب میری	۱۰ «
شمر افشاری	۱۰ «
عبدالله حامدی	۵ «
ماشالاه محمدی	۵ «
بهمن صادقی	۲۰ «
محمد صادقی	۱۵ «
اسمعیل دربندی	۱۰ «
اسدالله بدری	۱۰ «
یعقوب عادی	۵ «
غلام افشاری	۲۰ «
حسین فرائید	۱۰ «
ذلفعلی خوبجه	۲۰ «
غلام رحمانی	۲۰ «
یدالله پورجوان	۲۰ «

« ... سئوه‌ر سئومه‌سین »

آتالاریم ! دشمن‌سیزی آزاد سئومیر ، سئومه‌سین !
اجنبی گر یوردوموزی آباد سئومیر ، سئومه‌سین !

§§§

آفرین ویر دوزمجب دنیاده دوزگون امتحان !
غیرت و حیثیت و وجدانیزی ایتدیز عیان !
تولکه‌زی تورزمه‌تیزله ایلدیز باغ جنان !
قادیزی اقیادیرن ایوین بر باد سئومیر ، سئومه‌سین !

§§§

ایله‌دیز ظاهر شجاعتله کرم عنوانینی .
رحم ایدیب توکدیرمه‌دیز قارداشه ، قارداش قانینی .
قال اولجاق عفو قیلدیز کیچمیشین عصیانینی .
قوی ! بو فخری دیو استبداد سئومیر ، سئومه‌سین !

§§§

بیر طرفدن آذرستانی گلستان ایله‌دیز
بیر طرفدن ظلم ایوین صلحیله ویران ایله‌دیز .
بو سبتون ایرانلی نین درد ینه درمان ایله‌دیز .
بی مروت ، قان ایچن جلاد سئومیر ، سئومه‌سین !

§§§

آرتدی ایش البته ، خانیم چرخ گرك مشتاق اولا !
تا بیزیم تك جمله ایران اهلی بر خوردار اولا !
آذرستان نامنه ایران گرك گلزار اولا !
هر حسدلی ، کین‌لی ، بدنیاد سئومیر ، سئومه‌سین

§§§

مقصدیز ده سعی ایدین ای خلقیمین رهبرلری !
هر یولا گیتسه زگله‌ره آردیزجا خلق آذری .
سحربانه میدانه گیرسه اجنبی لر نوکری .
ایلیون سیز معجزه ایجاد سئومیر ، سئومه‌سین !

§§§

ایلك دفعه ویردیگیز پیمانی ایندی یاد ایدین !
وقتی چاتمیشدر بوتون ایرانلی نی دلشاد ایدین !
بی گناه آهولاری زنجیردن آزاد ایدین !
بوایشی قوی رحمسیز صیاد سئومیر ، سئومه‌سین .

§§§

خلقمیز دنیاده آدلانمیش خلاصکار ، قهرمان .
سویله‌نیر چشمه حریت آذربایجان .
گوزلیور بیزدن ایالت ایندی تاریخ زمان .
هی‌ده چکسین مرتجع فریاد سئومیر ، سئومه‌سین !

سراب ملیمان ، امرتی

اعلان

خانملار و آقالار ایچون آذربایجان دیلنده و خارجی دیللرینده اینجه صنعتلردن اولان ال یازی ماشینله یازماق و دوبل دفترداراپق سون اصولیله تعلیم ویریلیر .

هر کس ایلیه بیلر هر گون سحر ساعت ۸ دن تا ۶ گون اورتاداق سونرایا کیمی نوز آدینی بنگاهین دفترینده ثبت یتیروب تعلیم آلوب اورگنسین .

آدرس : ستارخان خیابانی داش مغازه‌لره گیدن طرفده پارس بنگاهی

ش ۱۱۹ پارس بنگاهی

اعلان

بو وسیله ایله شهر کمیته سینین سیاسی کلاس طلبه‌لرینه خبر ویریلیر که جمعه گونی ٦ بیرده سحر ساعت ۷ تمامدا مرکزی قومیته‌نین سالونیندا حاضر اولسونلار .

شهر قومیته‌سینین تبلیغات شعبه‌سی

بگلر حالیلی

حکایه

لیاقتلی بیر تحفه

« ۴ »

اونون معصوم ومشفق قلبینده جوانا قارشی آتیق و آتیجاق محبوطلیك وهمساءلك معنی وار ایدی . سه‌وگی تابع اولان ملیجندن ، ذره قدر اثر یوخ ایدی . اگر یوزلرجه خانوادملر طرفیندن گلدیگی کیمی ، اونون دا طرفیندن بیر ایلچی گلسه‌یدی ، حتما ، فریده ، اوتونکینی دا منفی جوابلا گیری قایتاراردی . لاکن تصادف ایله تمجیلی بیر شکلده واقع اولدی که ، گنج قیز ، ساکت و آرام اولان قلبینده ، جوانا قارشی پیردن بیره جوشقون بیر عشق و محبت دفینه‌سی کشف ایتدی .

او ، داتشیق اولان بو مهر و محبت سرلی نین قاشینده دایانا بیلمه‌یه‌جکینی یقین ایتدیگی ایچون ، قلبی‌نین پاك و صادقانه اسرارینی اوقلانا اظهار ایتدی . قضیه‌نین شرحی بو طرزده‌در : دموکرات فرقه‌سی حکومت ایشلرینی هله تولا ایله آتلمیشدی ایسه ده ، آنجاق اونون دهانتلی پیشواسی نین رهبرلیگی ایله ، مبارزه ، سون‌درجه‌یه قدر یوکسه‌لمیش و جان وئریلمك حالینده اولان ارتجاعین آخر نفسی بو قانونا یالمیشدی آذرین ، باغشی یادیمدا گیله ۱۱ یا ۱۲ نجی گونی ایدی . فریده ، آتاسی باجیسی و کلفتلری ایله بیرلیکده حمامدا ایدیلر .

او ، حمامدا ، آناسی و باجیسیندان بیر ساعت قاباق گیتدیگی ایچون اونلاردان دا بیر ساعت قاباق یویونوب چیخدی ، بو مقصدله که ، ایورته گیتسین و آناسی باجیسی گلینجه چایدان و پیشمشدن حاضرلاسین .

فریده‌نین بیر عادتی وار ایدی ایستر ، کوچه اولسون یا ایستر بازار ، همیشه یول گیدرکن ، گوزلری بیر اینجه قدم مسافه ایله یره باخاردی .

اشیا اطرافینه نظر سالماز و یولدان اوتوب گیجنلره ده گوز سالا ـ ندیرمازدی : بو جهتده ، او ، نه ، حمامه ونه ده حمامدان چیخیب ایورینه قایدار کن بیر نفر مرموز شخصین ، اونی تعقیب ایتدیگینی باشا دوشمه‌دی .

لاکن ، خیابانین تنها و دهانه‌سی بیر محله‌سیندن عبور ایدرکن ، قولاقلاری ، آهسته بیر سله تلفظ ایدیلن بو جمله‌نی ایشیتدی :

« اجازه ویرسه‌یدیز ، او ، قیزیلقاندان دادلی اولان دوداقلاردان اوپیردیم » . فریده ، بو سسه قارشی ، نه اعتنا ایدیب و نه ده باشینی قالدیردی . فقط حیادن رنگی قزاروب اتوره‌کی ده دوگونبه که باشلادی تقریبا ۵۰ ـ ۶۰ قدم گیدنجه بو تاثیر دوام ایدیب ، سونرا آرام‌لاشدی .

خلاصه ، فریده ، ایورینه چاتدی ، جامه‌دانیندان آچاری چیخاردیب حیاط قاپیسینی آچدی . ایچری داخل اولوب بیده توردی . انکریا آناسی گلینجه‌ق چکمه‌دن که چکیب جهت می وار ایتیندیگی بیر گون سوزین تاثیرندن چاشدیغیا جهت می نه ایسه ، قاپینین چفته‌سینی وورمادی حیاطه و بخچه‌یا گوز گزدیره‌رکن سونرا ایره‌لیه یتیریب باغچاچه چیخدی ایوین ده قاپیسینی آچیب ، اول دهلیزه ، اوندانسا ارطاقا داخل اولدی اولیانه‌نی یاندیریب ، قزانچانی اوستونه قویدی ، سونرا سماوری گوتوروب دهلیزه آپاردی . اورادا سو توکمك مقصدی ایله سماورین قاپاغینی چخارماق ایسته‌رکن آرخا طرفدن قفلتا ، ایکی قوتلی قولاقلارینه ارتی قوجاقلاییب بغیلاق ایستدیگینی حس ایتدی . هرحال چیورلمش و تورله‌تون ، ناموس و شرافت اولفروسواودلی بیر نجیب یتیجه‌سی گرفتار اولدوغونو مشاهده ایتدی .

بو جهته آنی اولاراق واهمه‌دن ملائلارینتا آسان قان قاچیب ، رنگی کاغذ کیمی آغاردی . نه قدر زور وردی داریبدی . گوزتی قورخارا یلمدی . تمام بوتون گوجینی ، بوقارتا توپلایاراق : « آمان‌دیر قویماین کومك ایدین » ، ذوسیم ایدن گیدرده دیه بیلدی چیخوب هارای چکمگه باشلادی .

اولاق بارتلادیجی و چیغیرتی‌دان تیتلوالار گیری چکلمدی ، مکتبه اولاراق ، گنج قیزی توزانتام ایتمك ایچون ، داهاده قوه سیخماغا دوام ایتدی .

نمره ۳۳۶ ایکنجی دوره

آذربایجان

صلیاح حضرت رسول اکرم ص ع -بین مبعث
بایرامی مناسبتیله روزنامه نشر اولنماجاقدر.

۲۷ ژوئن ۱۹۴۶

فدائیلر آتاسی و آذربایجان ملی حکومتینین باش وزیری آقای پیشه‌ورینین آذربایجان مجلس ملی سینین آخرینجی اجلاسینده‌کی نطقین خلاصه‌سی

ایکنجی صفحه دن بقیه

تهرانده آمریکا مخبرلری منیمله مصاحبه ایدرکن اونلارا دیدیم اگر سیز اینانمیرسینیز آذربایجانه گلین. آذربایجان نهضتینین حقیقی ماهیتینی و آذربایجان خلقینین پاک و حرارتلی احساساتینی یاخیندان گوروب اوندان سونرا قضاوت ایدین. اوزاقدان اولان سوزلره اینانمایین. بالاخره شورالار اولکه‌سینین دوزگون سیاستی سایه‌سینده مرتجع لرین اویدوردوقلاری آذربایجان نهضتینی شورالار الیندن حمایه ایله‌دیکلری یالاندیر. من بو آخر و قاراده تماس ایتدیگیم خارجی دیپلوماتلارین حرکات و رفتارین گوردیکدن سونرا بو عقیده‌یه گلدیم که مملکته صاحب اولان دولتلر ایچریسینده (حقیقت) یوخدور. اونلار ایسته‌ییرلر کی نتیجه ملیونلار جماعتی اوز منفعتلری و شوم مقصدلرینین قربانی ایتسینلر. اونلارین مقصدلری فقط آزالماق، آزالماقدیر.

بیله بیر زهرآلود وطرفدارلی دریاده ملی حکومت ... اولدی اوز خلقینین منافعینی و حیثیتی تشخیص ویرب اونی حفظ اتسین. بیر اوقدر که تهران رفاقتینده محکم دایاندیق، خارجی سیاست میدانینده جدی و اساسلی قدملر گوتوروب عاقلانه و دوزگون تدبیرلر گورمگه موفق اولدوق. بیز بورادا بیر آز تند گیتمه‌یدیک اودوزموش ارلاردیق. اونا گوره ده نهایت درجه‌ده متانت ایله رفتار ایتدیک.

بیز ایران استقلالینه خدمت ایتدیک اونی تامین ایتمیشیک. بیزیم نهضتیمیزین قدرتی چوخ بویوک‌دور. اونا گوره بیز ایلیه یاندیک که ایسته دیکلریمیزی الده ایده‌ک. مرکزی حکومتی اورخودان شیئی فقط آذربایجان نهضتی ایدی حتی بیزیم عقیده‌میزه ۹ آی جدی مبارزه آپاران متخصصلر ایدی بیزیم دموکراتیک نهضتیمیزی تحسین ایدیرلر و اونون بوتون ایراندا یاییلماسینا چالیشیرلار. بودا بیزیم عاقلانه سیاست و دوزگون اقداماتیمیزین اثرینده اولموشدور.

بیزیم قوردوغوموز حکومت مقدس و پاک سیاست اوزرینده اساسلانمیشدیر. خلقین آسایش و امنیتی ده اونون نتیجه‌سینده عمله گلمیشدیر.

ایرانین استقلالینین حفظ اولونماسیندان اوتری گرک ایرانین باشقا نقطه‌لرینده یاشایان خلقلرده آذربایجانلیلارین ایشیندن نمونه گوتورسینلر بیزیم نهضتیمیز قورتارمایب بلکه مبارزه‌میزین شکلی دگیشیبدیر اونا گوره ده هرکس بو سازشدن سوء استفاده ایتمک خیالیندا اولوب و فکر ایده که گرک خلقه زور دیسین. بوکیمی اشخاصلا جدا مبارزه اولوناجاق. اونلار قانون و خلق مجازاتیندان قاچا بیلمزلر بیز بوتون ایران اهالیسینی انقلابه دعوت ایتمک ایسته‌میریک بلکه دموکراسی اصولینی عملا اجرا ایتمگه چالیشیریق.

بیر قدرده ایرانین عمومی وضعیتیندن دانیشماق لازمدیر.

بیزیم ملی نهضتیمیزین باشلانغیجیندا تهران روزنامه‌لری شماتت ناطقه نظریه یازیردیلار که اگر تهران آذربایجانا یاخشی باخسایدی و اورادا عادل حاکم گوندرسه‌ایدی آذربایجان نهضتی قاباغا چیخمازدی. لاکن ایشین حقیقتی بیله دگیل نهضتیمیز فقط آذربایجان خلقینین اراده‌سی و ایمانی اوزه‌رینده وجوده گلمیشدیر.

آذربایجانلیلارین اوزلرینه گوره دیلی، آداب و رسومی، تاریخی، ملیتی و خصوصیتی واردیر.

آذربایجان خلقی خوزستانلیلا خراسانلی یا، و باشقالارینه بنزه‌تمک اولماز او عمومیتده ایرانلی اولماقلا بیله خصوصیتده ده آذربایجانلیدیر. او سیاست که خوزستاندا اجرا ایدیلیر بورادا ارلایلمز. آذربایجانلیلار قرنلر بویو آزاد یاشاماق ایسته‌ییردی. آذربایجان خلقی ایسته‌ییردی که اوز سرنوشتینده دخالتی اولسون. تهران ایراندان عبارت دگیل. گرک تهران سیاستینده بوتون ایرانین تاثیری اولا. آذربایجان هر شکل ایله اولورسا اولسون اوز خصوصیتینی حفظ ایده‌جکدیر. آنتی یاخشی آذربایجانلیلارین آغزینا اوز دیلی، چیرا سوخماق اولماز. دعوا چوره‌ک و یاخشی حاکم دعواسی دگیل ایدی. دیمک ملی نهضتیمیز داها درین و عمیق سببلردن میدانه چیخمیشدیر.

بو نهضت فقط آذربایجانلیلیق تعصبی اثرینده وجوده گلمیشدیر.

بونی آیری دونا گیدیرمک و آیری جور تعبیر ایتمک سفاهتدیر. بیلیرسینیز که مبارزه‌نین نتیجه‌سینده ایراندا استبداد حکومتی ییخیلدی و اوندان صونرا هرده دموکراسی بیر حکومت عمله گلدی. لاکن اونا هیچ دموکراسی دیمک اولمازدی. اونون ایش باشینا گلمه‌سی ایله دولت دستگاهینده هیچ بیر دگیشیکلیک عمله گلمه‌دی بو ظاهری دموکراسی هیئت حاکمه‌یه اطمینان ایده‌بیلمزدیک اوندان اوتری که ۱۳ نجی مجلس اعضاء سنین هامیسی و ۱۴ نجی مجلس منتخبلرین اکثریتی اونلار ایدی که رضاخان اوزی اونلارا یاخشی مجلسلرده یر ویرمیشدی. حقیقتده ایراندا رضاشاهدان سونرا هیچ بیر تغییرات عمله گلمه‌میشدی. فقط استبدادین شکلی دگیشمیشدی. واقع ده رضاخانین ... ایرتدان داها کیچیک داها حریص اولان ملیلر و تدین لر، حکیمی‌لر، ساعدلر و صدرالاشراف لار دوتموشدیلار. بیله لیکله ده ایراندا خلق آزادلیغی ایچون بویوک بیر خطر حس اولونوردی. قورخی گوندن گونه آرتیردی.

چونکه مبارزه قورتاراندان سونرا متفقلر ایراندان خارج اولا جاقدیلار. اونلار ایراندا اولارکن مرتجع لر بیر قدر ظاهری حاق ایدیلر. چه لیکه ایراندا ایکی قوه آراسیندا گوزلمگه مجبور اولوردیلار. بو ایکی قوه‌دن بیری قالمالی ایدی خلق گرگین مبارزه گیدیردی.

اولملری گونی گوندن ضعیف له‌نیردی.

ارتجاعی قوه‌لرین الینده حکومت و پول و سلاح اولدوغونا گوره اونلار قوت تاپیردیلار اونلار شهرلرده کندلی لری اینجیتمگه آزادیخواه روزنامه‌لری توقیف ایتمگه، اتحادیه و آزادیخواه تشکیلاتلاری یاغلاماغا باشلامیشدیلار.

بیله بیر زماندا ایران خلقینین آزادلیغینین اورتادان گیتمه‌سی ایچون بیر یول فکر ایتمک لازم ایدی. آزادلیق مبارزه‌سی حیات و ممات مبارزه‌سی ایدی. او وقت بیز بولماقلاریمیز لا فکرله عرب و هرجوره صحبت ایدیردیک نتیجه اله گلمیردی.

نهایت بیز گوردوک که دانیشماق ایله بیر نتیجه الده ایتمک اولماز گرک گوجون قاباغینا گوج الله چیخماق اونا گوره ده ۱۲ شهریورده آز عده ایله جسورانه قدم گوتوروب قاباغا چیخدیق و آذربایجاندا آزادلیغی حمایه گچیرمکله بوتون ایراندا آزادلیغین تامین اولونماسینی نظرده دوتدوق او وقت بیز آشکار صورتده یازمیشدیق که بوتون ایران آزادلیغینی تامین ایتمک ایچون آذربایجاندا بویوک بیر نهضت یاراتماق لازمدیر.

ایران ارتجاعی آذربایجان خلقینین الیله ییخیلمالیدیر اونا گوره بوگون دیییریک که آذربایجان ایران آزادلیغینین ضامنی‌دیر.

اگر بوندان صونرا مرتجعلر ده تاپ ایتمه ایتدیکلرینی موافقت نامه‌نین تک بیر ماده‌سینی ال وورسالار ینه اولکا الحرب اونی مدافعه ایتمگه‌جگیز.

بیز بیرده ارتجاع بوندو و وعی آلتینا گیرمه جیگیک گرک ارتجاعین قاباغی آلینسین بیزیم اعلامیه‌میزده اولدوغو کیمی ارتجاع تلگراف و اجتماعین قورخمایب خلقین سوزینه اهمیت ویرمیردی بیزیم اعلامیه‌میز اول ده اونلار بیر کوروکورانه صاندی ساغا اوندا اونا اهمیت ویرمه‌ییب دیدیلر که بو اعلامیه ده دیلن سوزلردن بیریدیر.

بیز بو مواقعدن استفاده ایدوب فرقه تشکیلاتینی برق آسا بیر صورتده وجوده گتیروب محلی حرب تودیه تشکیلاتی ایله بیرلیکده واحد و وطنلی بیر فرقه وجوده گتیردیک مراغه، سراب، میانه و زنجان دا فدائیلریمیزین تفنگلری نین سسی ایشیدیلن گونده‌دک مرتجع حکومتلر بیزیم اعلامیه‌میزین حقیقی قدرتینی درک ایده بیلمه‌میشدیلر. اونلار بیزی آذربایجان قدرتلی بیر عامل تانیادی.

مرتجعلر اول‌جه ایسته‌دیلر بیر دیله چوره‌یه جور یوللار ایله بیزیم تشکیلاتیمیزین و نهضتیمیزین قاباغینی آلسینلار اونا گوره ده آذربایجانا قاوزیان، زنگنه و ورهرام کیمی ساتقین لاری گوندرمیشدیلر ولی نتیجه‌ده ایدارلری گیزلی و ثابت اولدی که خلق نهضتینی آرادان آپارماق اولماز.

تجربه اونلار ایچون یاس آور اولدی ثبوت ایتدی که بو نهضت آذربایجان خلقینین قلبیندن اویان بیر طوفان ایمیش. بیزیم مبارزه‌میز ارتجاعین ظلم و اسارتیندن قورتارماق مبارزه‌سی ایدی و بو مبارزه ده ملت بیزیم آرخامیزدا دایانمیشدی. عین زماندا ایران آزادیخواهلاری دا آذربایجان نهضتینی دوشونوب و اونو تقویت ایدیردیلر. بورادا ارتجاع ال آیاغینی ایتیریب خارجیلره متوسل اولماغا باشلادی و ایسته‌دی که بیزیم نهضتیمیزین رنگین دگیشدیرب های، کوی ایله اونی آرادان آپارسینلار لاکن خلقیمیزین محکم ایمان و عقیده‌سی اونلارا فائق گلدی اونا گوره‌ده مجبور اولدیلار، فقط بیر رای اکثریتی ایله آقای قوام السلطنه‌نی حکومت باشینه گتیرسینلر و اونین واسطه‌سیله آذربایجانین دموکراتیک نهضتی ایله حسابلاشسین. بو گذشت دگل ایدی بلکه اونلار مجبور ایدیلر. مرتجعلر بیلیردیلر که آقای قوام السلطنه اوزون اوزادی تجربه‌سینین سایه‌سینده ایله بیلجک آذربایجان ایله راضیلاشماغا یول تاپسین. البته آقای قوام السلطنه‌نین ایش باشینا گلمه‌سی بیزیم ایچون موفقیت ایدی. لاکن اونون کابینه‌سینده ینه ده ایران مرتجعلری برکشمیش‌دیلر و اونلاری کابینه‌یه دعوت ایتمگه آقای قوام مجبور ایدی. بوایشی گورمه‌سه ایدی اکثریت قازانا بیلمزدی بو ده آقای قوام السلطنه‌نین استعفاسینه دلیل اولا بیلر ایدی. ایران مجلسینده، ارتجاعی هدفلردن باشقا بیرده خصوصی هدفلر واردیر که هر کس چالیشار اوز آداملارینی ایش باشینا گتیرسین.

آقای قوام نماینده‌لرین روحیه‌سینه بلد اولدیغی ایچون بوندان استفاده ایتمگه موفق اولدی. بوندان باشقا آیری جور بیر یول یوخ ایدی. البته آقای قوام السلطنه‌نین گله‌جگه اوآداملاردان یاخشیسینی قورتاراجاقدیر. بوایشی گورمه‌سه تکیه ایتمک ایسته‌دیگی آزادیخواهلارین اعتمادینی جلب ایده بیلمه‌یه‌جکدیر. بو کابینه کریلوفین معروف بالیق اوردک و خرچنگین عرابه چکمک حکایه‌سینی خاطره گتیریر. بونونلا بیله کابینه هرکسدن تشکیل اولورسا اولسون آذربایجان نهضتینین تکاملی اثرلرینده میدانه چیخمیش و بیزیم ایله حسابلاشماق مجبوریتینده قالمیشدیر. حتی کابینه ده ایله آداملار واردیر که آذربایجان دیلی اوندان اوتری تولودن ... باوجود این او بو دیلین آذربایجاندا تدریس و انتشارینه انگل اولموردو. تورده ده بیله میشدیر.

ایندی بیز نه اینکه ابتدائی مکتبلرده حتی متوسطه و عالی مکتبلرده ده اوز آنا دیلیمیزده تحصیل ایتمک حقینی آلماغا موفق اولمیشیق بیزیم ده بوندان باشقا اساسی مسئله‌لردن بیری ده اوروق مسئله‌سیدیر بیز ۱۲ شهریور بیاننامه‌سینده فقط خالصه و خلق دشمنلری یئرلرینین اکنجی لره آراسیندا بولونمه‌سینی ایرالی سورمیشدیک. ایندی مبارزه نتیجه‌سینده بو ساحه ده داها آرتیق موفقیت قازانمیشیق و تهران ایله بیزیم دانیشیقلاریمیزجه گلمگه مجبور اولموشدور.

البته اونلاری بو ایشلره واداشان بیزیم قدرتلی نهضتیمیز و دوزگون سیاستیمیزدیر. بونونلادا ارتجاعین ارکانینه بویوک رخنه دوشموشدیر. بو واسطه ایله ۴۰ سال تمام مشروطه انقلابی نهالینین اوستونده‌کی آغیر داش بیر آزدا اولسون کنارا چکیلدی. مشروطه انقلابی اوندان اوتری ایدی که خلق حاکمیتی اوز الینه آلسین. لاکین داخلی و خارجی مرتجعلر اونی بوغموشدی. حاکمیت مستبد شاهین الیندن مستبد آغالارین الینه دوشمشدی. بیزیم نهضتیمیز ۴۰ ایل راکد قالمیش مشروطه نهضتینی دیریلتدی. ایندی البته ارتجاع تمامیله قولوب آرادان گیتمیب بلکه اونلار ۱۵ نجی مجلسده ینه نفوذ تاپماق ایسته‌ییرلر. اونلار فرقه تشکیلاتیمیزدان قورخورلار. بیزیم نهضتیمیز ایراندا بویوک بیر زمینه حاضرلادی. آذربایجان نهضتی بویوک بیر فرقه و خلقه تکیه ایدیردی که بودا بویوک بیر عامل‌دیر. آیری سوز ایله گوندن گونه آزادیخواه تشکیلاتلارین گوجلنمه‌سی و توده‌نین موفقیتی نتیجه‌سینده ایران خلقلرینین نظرینی جلب ایتمه‌سی و اونلاری نهضتیمیزه طرفدار حالینا سالمالیدیر. دیدیگیم کیمی تاریخین معجزه‌لرینده‌ن بیری ده قوام السلطنه حکومتینین تشکیلی ایله بیزیم خلق ارقوولاریمیزین تشکیلینین بیر وقته تصادف ایتمه‌سی ایدی.

آقای قوام السلطنه سکتیکنده ایسته‌ییردی که وطنی فارق زمین‌دارلار طرفیندن بولاندیرلمیش خارجی سیاستی دوزولتسون. واقعا شورالار اتفاقی‌نین او سازشین عمله گلمه‌سینده داها آرتیق تاثیری وار ایدی. اونلار بین الملل صاحه‌ده منظور اولونمایان بیر دوزوش عمله گتیردیلر. بو ایسه قوام السلطنه‌نین نفوذ و اعتبارینی آرتیردی.

بیر نچه کلمه ده موافقتنامه حقینده دیمک لازمدیر:

سیزه تقدیم ایتدیگیمیز موافقتنامه بو ماده ایله ... جیخمیشدیر. اونین هر بیر ماده‌سینده مکرر حل‌اجیق اولونموشدور. من حکومت اوزینی خلقین و تاریخین قاباغیندا مسئول گورورودی که اینی سهل دوتماسین یا اووسیله خلقین حقیقیندان مدافعه ایتسین. اجازه ویرین یاغلانان موافقتنامه‌نی اوخوماقدان صاق اونون ضامن اجراسی بارده‌سینده بیر نئچه سوز دیییم. اولا بونی بیلمه‌لیسیز که بیز بو ایشی باشلایان زمان ضامن اجرا اولایلیق هیچ بیر امره مالک دگیلدیک.

او وقت بیز هیچ نوع واسطه‌یه یول ویرمه‌ییب ایسته‌دیکلریمیزی آلماغا موفق اولدوق. ایندی ده اونی ساخلایا بیله‌جگیمیزه ایمانیمیز واردیر. بیر ده بو موافقتنامه‌نین بیرینجی ضامن اجراسی خلقیمیز و ملی مجلسیمیزدیر. بو مجلسیمیز هیئت آلدیقلاریمیزین ضامن اجراسی اولاجاقدیر. آذربایجان همیشه اوز مجلسینین دالیسیجا گیده‌جکدیر. خلقیمیز و مجلسیمیزین ضامن اجراسی ایسه فرقه‌میزدیر. فرقه هیچ وجه ایله مرتجعلره امکان ویرمیه‌جک که آلدیقلاریمیزی اورتادان آپارسینلار. مجلسیمیزی یارادان فرقه‌میز اونوندا ضامن اجراسی‌دیر. دیگر ضامن اجرامیز آذربایجانین خارجینده و ایران داخلینده‌کی آزادیخواه قوه‌لردیر. اونلار بیلیرلر که بیز اولماساق اونلاری آرادان آپاراجاقلار. اونلار بیزدن حمایت ایدیب و بیزدن ده کمک لیک گوزله‌ییرلر، بوا... اونلار بیر ضامن اجرا دیر.

آذربایجان آزادلیغینین دیگر بیر ضامن اجراسی گله‌جک مجلس شورای ملی‌دیر. اونا گوره گرک بیز اله نماینده‌لر انتخاب ایده‌ک که، اونلار خلق طرفدارلاری اولسونلار. شبهه‌سیز که بیز اونادا نائل اولاجاغیز.

بیز گرک گله‌جک مجلسی الله حالا قویاق که او آزادلیغین مرکز ثقلی اولا بیلسین. هرگاه بیز موفق اولاق که آذربایجاندان و ایرانین باشقا نقطه‌لریندن آزادیخواه عنصرلر مجلسه انتخاب اولونسون اوندا ارتجاعین قوه‌سینی سیندیرب ایراندا آزادلیغی ابدی صورتده تامین ایتمیش اولاریق.

ایندی بیزیم قارشیمیزدا ایکی یول وار. یا گرک مجلسده اکثریتی وجوده گتیره‌ک و یا گرک اوز قوه میزله آلدیقلاریمیزی حفظ ایده‌ک. اگر ایسته‌یرلر که آلدیقلاریمیزی ال اوزاتسینلار اوندا خلقیمیز اوز گوجیله ایسته‌دیکلرینی آلاجاقدیر.

من اوز فرقه‌میز و تشکیلاتیمیزین گوجینه اینانمیشام. بیزیم فرقه‌میز مشروطه‌گوردیگی اوستونده‌گورمیش بیر اولکه‌دیر. من فکر ایدیرم که آذربایجاندان گیده‌ن نماینده‌لرین هامیسی آزادیخواه اولاجاقلار. بونا هیچ شبهه یوخدور که فرقه‌میز ایمانلی آداملاری نامزد ایده‌جکدیر. خلقیمیز آرتیق دوشونوب و بیلیر که آذربایجانلیلارین منافعینی حفظ ایده‌ن یگانه بیر قوه وارسا اودا آذربایجان دموکرات فرقه‌سیدیر. گرک خلقیمیزین ایچینده اتحاد، ایمان و قاردашلیق اولسون. ارتجاعی فکرلرین ضامن اجراسی دا بیزیم بیرلریمیزه عدم اعتماد و عدم اتحادیمیز اولا بیلر. بیز گرک وار قوه میزله اتحادیمیزین پوزولماسینا یول ویرمیه‌ک. هر او آدام که آذربایجانلیلارین اتحاد و اتفاقینا ضد اولسا بی رحمانه اورتادان آپاریلاجاقدیر. بو موافقتنامه بیزیم مبارزه‌میزین نتیجه‌سینده الده ایدیلیبدیر. بونونلادا بیزیم مبارزه تاریخیمیزده یئنی بیر صحیفه آچیلیر. نهضتیمیز آلدیقلارینی بورادا ثبت ایدیر و مبارزه‌میزین ایکنجی دوره‌سینه قدم قویور.

صونرا آقای پیشه‌وری مرکزی دولتین ۷ ماه‌لی ابلاغیه‌سینی و ۱۵ ماده‌دن عبارت اولان موافقتنامه‌نی اوخویوب و هر ماده‌نی اطرافیندا مفصل صورتده شرح ویردیلر.